

11. DOKUMENTUM

Herczeg Ferenc:⁹⁴

MAGYARORSZÁG GENFBEN

Forrás: Pesti Hírlap, 1935. okt. 15.

*

„(...) Ugy gondoljuk (...), nem végzünk felesleges munkát, ha megvilágítjuk az okokat, melyek arra kényszerítették Magyarországot, hogy a szankciók kérdésében így határozzon és nem másképp.⁹⁵ Abból a megállapításból kell kiindulnunk, hogy a magyarság politikai gondolkodását évek óta a trianoni békeszerződés megváltoztatásának vágya irányítja. Ez olyan célkitűzés, melyben a kormány és a nemzet minden tagja egyesül. A magyarokat a nagyvilág eseményei elsősorban abból a szempontból érdeklik, hogy elősegítik-e, vagy hátráltatják-e az ő nemzeti céljaikat. És természetes, hogy az olasz—abesszin viszályt is kizárólag ebből a szempontból figyelik. (...) Mindmáig csak egy hatalom találtott, melynek kormánya nyíltan és ünnepélyesen fölvette nemzeti célkitűzése sorába a Magyarország ellen elkövetett igazságtalanságok jóvátételét. A népek, történelmük borus napjaiban kiválóan fogékonyak a baráti rokonszenv iránt és nagyon természetes, hogy az olasz kormány nemes és bátor állásfoglalása a hála és szeretet kötelékeivel fűzte a magyarságot Olaszországhoz. Midőn a magyar kormány Genfben állást foglalt a szankciók kérdésében, egyáltalán nem is volt szabad választása, hanem saját lelkiismeretének szava és az egész magyar nemzet egyértelmű óhajtása szerint, Olaszország mellé kellett állnia. Erkölcsi lehetetlenség, hogy a magyar nemzet szankciókat kívánjon az egyetlen állammal szemben, mely céljául tűzte, hogy Magyarországot kiszabadítsa elviselhetetlen helyzetéből. Ez Magyarország genfi állásfoglalásának valódi oka. Az erkölcsi szempontok mellett egészen jelentéktelenek azok a gazdasági megfontolások, melyek Genfben szóba

⁹⁴ Herczeg Ferenc (1863—1954) a korszak talán legnépszerűbb írója, valamint az 1927-ben lord Rothermere kezdeményezésére alakult Magyar Revíziós Liga elnöke. A Liga afféle paradiplomáciai tevékenységet folytatott, amely a külpolitikailag meglehetősen elszigetelt Magyarországnak különösen fontos volt, igaz, a hivatalos külpolitika képviselői időnként nem nézték jó szemmel tevékenységét. Kapcsolataik révén azonban olyan helyekre is eljuttathattak, ahová a hivatásos diplomaták nem.

⁹⁵ Magyarország tartózkodott a szavazástól, gyakorlatilag *nemet* mondott az Olaszország ellen bevezetett szankciókra.

kerültek.⁹⁶ Igaz azonban, hogy a magyarságra nyomasztó súllyal nehezedik a tudat, hogy tagadhatatlanul ellentétbe került azzal a szellemmel, melyet a Nemzetek Szövetsége képvisel. A magyarok ismerik és elismerik a Népszövetség eszmei célkitűzéseit és szolidárisak azokkal. (...)

⁹⁶ Azaz: Herczeg érzelmi–morális alpra helyezte az egész kérdést, megfélelkezve (vagy tudomást sem véve) arról, hogy a hivatalos diplomácia nem fogékony erre. Ezt jól tükrözik azok a nyugatról küldött riportok, amelyek a Pesti Hírlapban e cikk megjelenése után láttak napvilágot. Herczeg cikke ugyanis különnyomatként több világnyelven is megjelent, s ezeket Európa nagyobb városaiban terjesztették.